

## Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

### 1838

Vragen van de leden **Willemse-van der Ploeg** en **Aasted Madsen-van Stiphout** (beiden CDA) aan de minister van Justitie en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het bericht dat criminele jeugdbendes steeds vaker zwakbegaafde jongeren in hun bendes opnemen*. (Ingezonden 6 februari 2009)

- 1  
Bent u op de hoogte van het bericht dat criminele jeugdbendes steeds vaker zwakbegaafde jongeren in hun bendes opnemen?<sup>1</sup>
- 2  
Hebt u al eerder signalen ontvangen over dit crimineel misbruik? Zo ja, welke acties heeft u tot nu toe daarop ondernomen?
- 3  
Deelt u de mening dat het van belang is om hiernaar onderzoek te doen, zoals ook gewenst door de politie, om snel zicht te krijgen op de aard en omvang van deze praktijk, teneinde effectieve maatregelen te kunnen nemen om deze groep kwetsbare jongeren te beschermen tegen crimineel misbruik?
- 4  
Deelt u de mening dat, zowel in de preventieve sfeer voor wat betreft de zwakbegaafde jongeren als in de strafrechtelijke sfeer voor wat betreft

de bendes, maatregelen getroffen dienen te worden? Zo ja, welke concrete voorstellen hebt u hiervoor?

<sup>1</sup> de Volkskrant, 2 februari 2009.

### Antwoord

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie), mede namens de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 9 maart 2009) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 1749

- 1  
Ja.
- 2  
Het is al langer bekend dat zwakbegaafde jongeren extra kwetsbaar zijn en soms ook extra gevoelig om bij een groep te horen. Dat anderen daar misbruik van maken, vind ik zorgwekkend. Ik beschik niet over gegevens waaruit blijkt dat dit in toenemende mate zou gebeuren. Hoe vaak het daadwerkelijk voorkomt dat jeugdbendes zwakbegaafde jongens in hun bende opnemen, is niet bekend. Blijkens onderzoek is een lage intelligentie in het algemeen een risicofactor voor crimineel gedrag. De aanpak van jeugdcriminaliteit is persoonsgericht en toegespitst op criminogene factoren van de betrokken jongere. De rechter houdt bij het bepalen van de straf rekening met de persoonlijkheid en specifieke problemen van de jongere. Hij kan

gedragsinterventies opleggen die speciaal ontwikkeld zijn voor zwakbegaafde en/of licht verstandelijk gehandicapte jongeren.

- 3  
Om tot een effectieve aanpak van jeugdgroepen te komen, bereidt het WODC momenteel een onderzoek voor naar de aard van problematische jeugdgroepen in Nederland. Met de politie vindt overleg plaats over de inrichting van dit onderzoek. Het onderzoek richt zich op de vraag wat de demografische kenmerken zijn van jongeren in jeugdgroepen, welke groepsdynamische processen aan hun gedrag ten grondslag liggen, hoe jeugdgroepen zijn samengesteld en hoe deze samenstelling verloopt in de tijd. De antwoorden op deze vragen bieden naar verwachting tevens inzicht in de aard en omvang van de rol van zwakbegaafde jongeren binnen jeugdgroepen.

- 4  
Uit onderzoek «Nieuwe cliënten voor Bureau Jeugdzorg» uit 2004 van het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn (NIZW) blijkt dat er in Nederland ongeveer 440.000 zwakbegaafde jongeren zijn. Het is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de omgeving (ouders, school enz.) om te voorkomen dat deze jongeren negatief worden beïnvloed door leeftijdgenoten.

In het kader van vroegsignalering en in het Justitieel Casus Overleg kunnen problemen rondom deze jongeren vroegtijdig in beeld worden gebracht. Indien nodig kan gerichte hulpverlening worden ingezet om te voorkomen dat deze jongeren (verder) betrokken raken bij criminele activiteiten.

Bij daders die zwakbegaafde jongeren bij hun criminele activiteiten betrekken, kan de rechter dit gedrag als een strafverzwarende omstandigheid aanmerken.

Op grond van de uitkomsten van het WODC-onderzoek zal ik bezien of aanvullende maatregelen nodig zijn.